

RUTA DO FERRO

Lonxitude: 8 quilómetros
 Desnivel máximo: 23,8 %
 Desnivel medio: 4,9 %
 Duración aprox.: 2 horas
 Dificultade: baixa

Esta ruta localízase entre o Mazo da Fraga, no lugar do Mazo, e As Rodrigas, capital do concello, onde se dispón de todos os servizos (sanitarios, comercio, restaurantes).

O percorrido transcorre ao longo do rego de Ferreiravella, á beira do cal aínda se poden visualizar os elementos en funcionamento hidráulico dos que se conservan restos. O río foi un verdadeiro complexo industrial ao servizo dos ferreiros polo menos ata a década

dos 60, cando a electricidade chegou á comarca. Algunhas das construcións teñen a súa orixe no 1691.

Ao longo da ruta atópanse varios paneis informativos que explican a historia de algún dos enxeños hidráulicos que existiron ao longo do río. Pódense observar bosques con especies autóctonas como castiñeiros, bidueiros e carballos, así como divisar no ar miñatos, azores ou falcóns entre outra fauna e flora propia de Galiza.

O Mazo

En 1691 xa existía aquí un mazo. Foi o comezo de todo e isto provocou que o lugar no que se asenta se chame O Mazo.

Moa de Benigno de Outeiro e do Cuco

Esta moa é única, posto que está construída en madeira. Na parte inferior atópanse as pedras de afiar e na planta superior un torno.

Mazo de Bastián

O último que chegou a construírse dos tres que chegou a haber en funcionamento nas augas do río.

Moa de Villada

Única moa que se atopa en funcionamento actualmente, tal vez por atoparse ao carón da casa dun ferreiro.

Moa do Tomaso e do Marrote

Cada afiador traballaba afiando para un ferreiro, que era o propietario da moa e co que chegaba a un acordo económico.

Mazo da Fraga

Construído en 1885. Compartíase a propiedade, uso e mantemento polos ferreiros da parroquia que o explotaban día e noite.

Moa de Toñín da Roxa

Moa hidráulica de pozo, con cuberta dúas augas, reformouse en 2005, o que supuxo alteracións da construción orixinal.

Moa do Nerio de Soutelo

Moa hidráulica de pozo lateral e con rodicio por fóra, ao igual que no Mazo. Reformouse en 2005 con alteracións.

Muín e Planta do Campón

Ademais de muín de dúas pedras, contaba con xerador de electricidade, serra hidráulica e vivenda.

Moa de Barral

Moa hidráulica con cuberta a dúas augas xa perdida.

Moa de Basilio

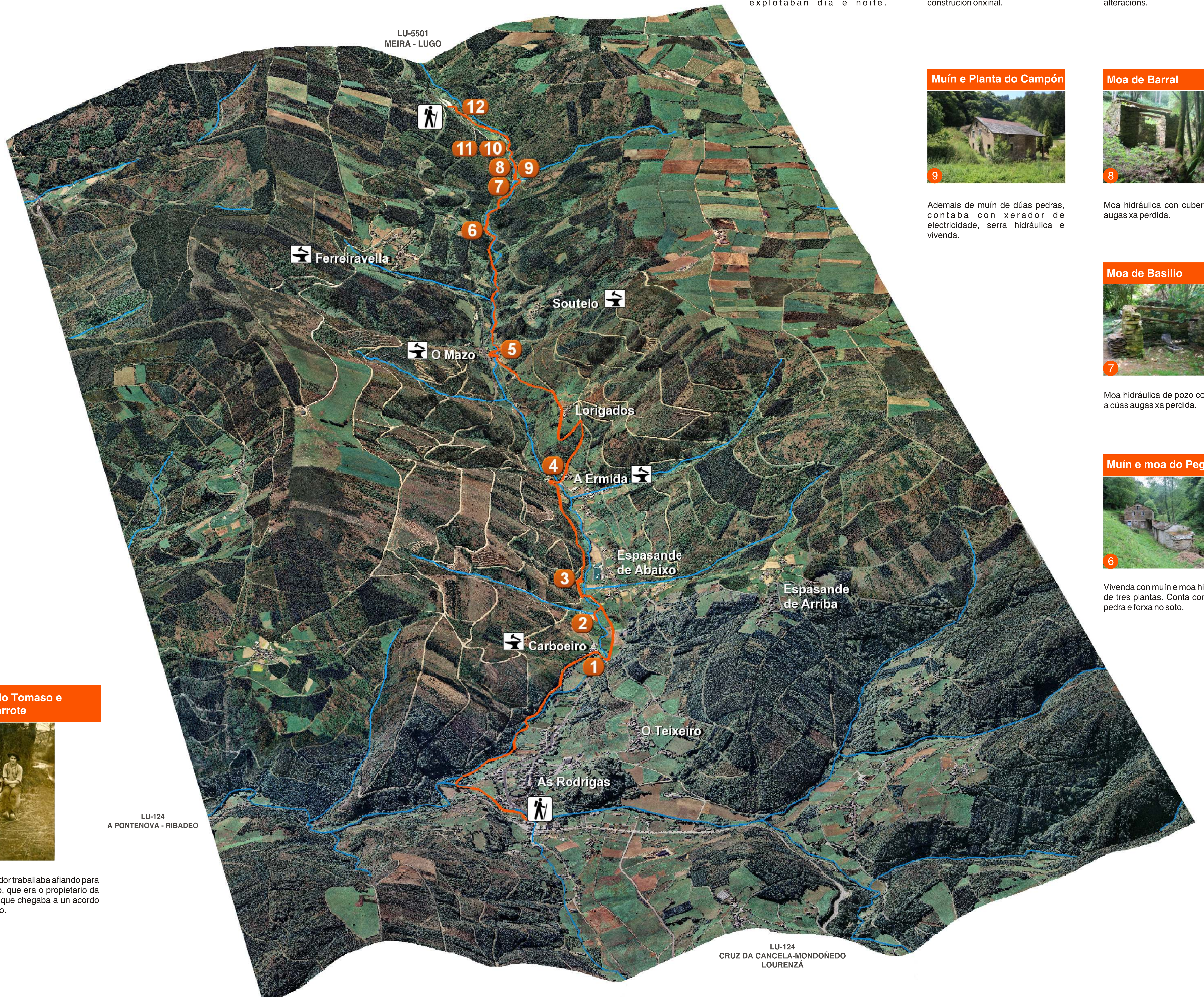

Moa hidráulica de pozo con cuberta a dúas augas xa perdida.

Muín e moa do Pego

Vivenda con muín e moa hidráulicos, de tres plantas. Conta con forno de pedra e forxa no soto.

PERFIL DA RUTA

SIMBOLOXÍA

- Percorrido da ruta
- Río
- Poboación
- Comezo/fin da ruta
- Centro de artesanía
- Punto de interese

SINALIZACIÓN

- Continúa a ruta
- Cambio de dirección
- Dirección errónea

CONCELLO DE RIORTORTO

DEPUTACIÓN DE LUGO
 VICEPRESIDENCIA PRIMERA
 Cultura e Turismo